

Fjärilsrestauranger för ökad biologiska mångfald i Kungsbacka

Sammanfattning

Fjärilsrestauranger är ett projekt där förvaltningen Förskola & Skola bjöds in att medverka då förvaltningen för Teknik ville involvera barnen i uppdraget att öka den biologiska mångfalden i Kungsbacka.

Genom att göra planteringar med växter som passar till en fjärilsmeny och bifoga informationsmaterial kunde barnen följa vad som hände under vår, sommar och höst.

Barnen blev delaktiga i förändringsarbetet och fick en ökad förståelse för hur man med enkla medel kan öka den biologiska mångfalden. Skolbarn fick även möjlighet att bygga insektshotell till restaurangens gäster.

Stegatorps förskola. Inför plantering.

Foto: Kungsbacka kommun.

Genomförande och erfarenheter

Åtgärd 1 Projektplanering

En inledande kunskapsinhämtning ledde till ett urval av växter som särskilt gynnar pollinerande insekter med fokus på fjärilar. Plan för genomförande med tillhörande tid och budget uppfördes.

Förfrågan gick ut till förskoleverksamheter runtom i kommunen, intresset var stort. Inventering av lämpliga planteringsytor samt val av plats utfördes i samråd med förskolans personal. Kontakt upprättades med lärare till skolbarn i årskurs 4 till 6 som i slöjden skulle få tillverka insektshotell till restaurangerna.

Stegatorps förskola. Året efter plantering.

Foto: Kungsbacka kommun.

Åtgärd 2 Genomförande

LONA-projektet har skapat möjligheter för kommunen att ta fram konceptet Fjärilsrestauranger till förskolegårdar. Planteringsytor upprättades i en befintlig gräsyta, buskage eller i pallkragar inom förskolans lekområde.

Växtpaket beställdes och levererades ut till förskolorna av kommunens personal som, där behov fanns, även var behjälpliga vid plantering. Arbetet med att sätta ner växterna och vattna utfördes av förskolans barn med personal.

Strannegårdens förskola. Plantering pågår.

Foto: Kungsbacka kommun.

Kommunikation med förskolornas personal har skett genom brev och platsbesök. En inplastad planteringsmanual delades ut till samtliga blivande restaurangägare. Barnen fick lära sig hur en fjärilsrestaurang kan byggas och skötas, samt vilka gäster som kan komma på besök.

Barnen fick lära sig mer om varför fjärilar och insekter är så viktiga för oss människor. Förståelse och intresset för biologisk mångfald har ökat hos dem som medverkat. Skolbarnens insektshotell blev klara och levererades ut till de förskolor som önskat hotell. Flera av förskolorna tillverkade egna hotell och annat fint till sina restauranger.

Planteringsmanual

Produktion: Kungsbacka kommun

Åtgärd 3 Uppföljning

Uppföljning och utvärdering av fjärilsrestauranger utfördes genom att skicka ut enkäter till samtliga förskolor som fått en fjärilsrestaurang. Resultatet visade att även så här små artrika planteringar kan göra skillnad genom att de fungerar som kunskapsbärare för hur vi alla kan bidra till att gynna biologisk mångfald.

Resultatet och hur projektet gick till kommer redovisas för den Tekniska nämnden och därefter publiceras på kommunens hemsida. Trafik och Utemiljö ser goda möjligheter till att även i framtiden kunna erbjuda fjärilsrestauranger till förskolor, skolor och äldreboenden.

Insektshotell från Kollaskolans elever

Foto: Kungsbacka kommun

Sammanställning enkätsvar

Alla som har svarat har sett fjärilar. De flesta har sett citronfjäril, nässelfjäril och påfågelläga. Humlor, bin, getingar, flugor och skalbaggar är andra insekter som också har noterats. Några har uttryckt det som att "det vimlar av fjärilar och humlor".

Barnen har fått lära sig att det finns flera olika sorter av respektive insektsgrupp och ibland att se skillnad på dem. De har också deltagit i skötseln, planterat, rensat och gjort fint, även runt om fjärilsrestaurangen.

När de har sett insekter har det varit ett naturligt tillfälle att prata om dem men också att prata om samspelet och behovet mellan olika djur och växter och även människans roll och behov i samspelet.

Någon förskola har tittat på växter och insekter i lupp. Andra har dokumenterat med kamera. Något ställe har köpt insekter i plast för att fortsätta inomhus med att skapa passande miljöer för dem.

Barnen har på så sätt fått en förståelse för olika djurs, stora som små, och växters betydelse och lärt sig om hur allt hänger ihop. Lärt sig att olika djur gillar olika växter och att det därför måste finnas olika arter. Vid planteringen har de tagit reda på fakta om växterna som planterades.

I ett fall hade det varit besvärande med stick och brännmärken från getingar och humlor så man funderade på att ta bort fjärilsrestaurangen men konstaterat att "sånt är livet och då lär sig barnen om det med".

En förskola berättade att de hittade daggmaskar i jorden i fjärilsrestaurangen och blev oroliga men fick lära sig att dom är bra och gör nytta. När de sen hittade daggmaskar på andra ställen så fick de flytta in.

Många har uppskattat konceptet och idén med fjärilsrestaurang och tycker att det var bra att få allt som behövdes "serverat" på ett pedagogiskt sätt. De tycker att manualen som följde med var tydlig och hade bra bilder som barnen kunde plantera efter.

I vissa fall har fjärilsrestaurangen blivit en naturlig mötesplats och bidragit till göra förskolegården trivsamt. Mindre bra har varit "att inte alla pedagoger blev lika engagerade" och på något ställe fick en avdelning all information "så mycket föll mellan stolarna". Någon hade gärna sett att de hade fått två pallkragar då det blev trång runt bara en. På något ställe har det varit praktiska problem som vattning "då vår gård inte har tillgång på vatten".

Sammantaget svarar alla, utom en som svarar att de kommer att göra en sinnenas trädgård istället, att de kommer fortsätta att arbeta med fjärilsrestaurangen. Flera undrar om vi kommer fortsätta med projektet och om det finns möjlighet att komplettera med nya växter.